Knipic SLavko.
LJubLJana.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 175 — CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JULY 28TH, 1937 — LETO XL — VOL. XL.

V otroškem vrtcu

Wilmington, Del., 27. julija.—Otroci, ki pohajajo otroški vrtec v tem mestu 150 po številu, so tako veseli bivanja v vrtcu, da so šli na štrajk, da bi priborili—daljše ure v vrtcu. Vodstvo zavoda je končno doseglo poravnavo z otroci. Sklenilo se je, da bodo otroci lahko v vrtcu vsak torek in četrtek po sedem ur in pol, ob drugih dnevih pa po tri ure na dan. Otroke je pri "štrajku" vodilo neko 7 let staro dekletce, ki je izjavilo, da se otroci mnogo raje igrajo v zavodu kot pa doma... V torek so otroci prinesli seboj jestvine in sklenili, da ostanejo v zavodu, namesto da bi opoldne odšli domov. Ko so pa učiteljice pokazale palice, so otroci odšli, toda vodstvo jim je vseeno dovolilo daljše ure v zavodu.

Prvi neodvisni kralj Egipta v 400 letih

Alexandria, Egipt, 27. julija. V četrtek bo zasedel egiptovski kraljévi prestol prvi neodvisni kralj, ki ga je dobil Egipt po 400 letih. Je to komaj 18-letni Farouk I., ki bo v četrtek izpolnil 18. leto in začel vladati. Najprvo bo zaprisežen v parlamentu. Kronan ne bo, ker Egipt nima kraljeve krone. Razne evropske velesile, med njimi večinoma Anglija, so gospodarile dosedaj nad Egiptom. Lansko leto je bila med egiptovsko vlado in med Anglijo podpisana pogodba, glasom katere je priznala Anglija Egipt za svobodno državo. Farouk se je mudil zadnjih pet mesecev v Evropi na potovanju in se je včeraj vrnil v Egipt, kjer je bil od naroda sprejet z ogromnim navdušenjem kot prvi neodvisni kralj Egipta.

V državi New York čutijo pomanjkanje hrane

Buffalo, N. Y., 27. julija. Vsa mesta v zapadnem delu države New York so začela danes čutiti pomanjkanje živeža radi štrajka trukmanov in mesarskih delavcev, ki se je pričel pred šestimi dnevi. Neodvisne kot verižne trgovine poročajo, da ne morejo dobiti surovega masla, jajc, sira, perutnine in drugega živeža. Surovo maslo, ki se je prodajalo po 34c funt pred tednom dni, je poskočilo na 40c pri funtu. Enako je tudi z drugim živežem. Mesnice imajo zaloge samo še za tri dni. Štrajkujoči delavci so včeraj zavrgli kompromisno pogodbo, da se preneha s štrajkom.

Mr. Levec v bolnišnici

V Emergency bolnišnici se nahaja dobro poznani Mr. Chas. Levec, 1073 Addison Rd. Želimo mu hitro okrevanja ,da se kmalu zopet vrne k svoji družini.

Nov štrajk

Kakih 60 unijskih livarjev je odšlo na štrajk pri Apex Electrical Mfg. Co. Delavci zahtevajo unijske plače.

Za kulturni vrt

Dr. James W. Mally, slovenski zobozdravnik, je postal ustanovni član Jugoslovanskega kulturnega vrta, ko je daroval $25. Iskrena hvala!

Bitka za Madrid se nadaljuje z vso besnostjo. Amerikanci in Kanadčani zajeti

Madrid, 27. julija. Čete nacionalistov so zajele v mestu Quijorna, 17 milj zapadno od Madrida, kakih 3,000 španskih vladnih vojakov, katerim preti uničenje.

Med zajetimi je mnogo Amerikancev in Kanadčanov, ki so se pridružili madridski armadi. General Franco je prevzel osebno poveljstvo nad četami nacionalistov, ki so obkolile Madrid.

General Franco zapoveduje danes največji armadi, ki je bila kdaj zbrana v Španiji pod enim samim poveljnikom.

Druge novice iz španske fronte so: Proti-intervencijski odbor velesil je imel včeraj brezuspešno zborovanje v Londonu.

Ruski poslanik Majski je vstal in izjavil, da Rusija ne bo nikdar pristala na predlog Anglije, da se podeli generalu Francu značaj boreče se sile v Španiji.

Vlada zanikuje, da bi delavcem odtegnila podporo. Prijatelji Roosevelta odgovarjajo na razne obtožbe C. I. O. voditeljev

Washington, 27. julija.—Prijatelji Roosevelta so včeraj z nevoljo zavrnili očitke C. I. O. voditeljev, češ, da je Rooseveltova administracija odtegnila delavski organizaciji podporo in ne ščiti njih ustavnih pravic.

C. I. O. voditelji so trdili, da vlada nikakor ni zasledovala lastnikov jeklaren, ki so očitno kršili gotove postave, dočim se je štrajkujoče delavce dnevno zapiralo.

Senator Minton, eden največjih podpornikov predsednika Roosevelta, je včeraj izjavil, da so pritožbe CIO popolnoma neutemeljene in neresnične. "Delavci v Beli hiši še nikdar niso imeli boljšega prijatelja kot ga imajo v predsedniku Rooseveltu," se je izjavil senator Minton.

"Zvezna vlada ne more narediti ničesar za ščitenje delavskih pravic," je nadaljeval Minton. "To je zadeva vsake posamezne države, kot to predpisuje ustava."

"Toda kongres je naredil Wagnerjevo postavo, po kateri se ravna zvezna vlada, in da je administracija točno na delu, kaže 1560 slučajev obtožb napram raznim kompanijam, ki so kršile določbe Wagnerjeve postave."

Postava glede linčanja zopet prezrta

Washington, 27. julija. Senatna zbornica kongresa je včeraj ponovno odglasovala, da predlog glede kaznovanja linčarjev tekom sedanjega zasedanja kongresa ne bo sprejet. Z 41 glasovi proti 34 je bilo sklenjeno, da se tozadevni predlog, katerega je stavil senator Wagner iz New Yorka, vrne pristojnemu odseku. Senatorji iz južnih držav so, kot običajno, nastopili kot en mož, da preprečijo uresničitev protilinčarske postave.

Policijska pokojnina

Pred dvema mesecema je councilman Anton Vehovec dosegel v mestni zbornici, da je bil sprejet njegov predlog, da se začne s preiskavo pokojninskega urada za policiste in ognjegasce. Vehovec je očital mnoge nerednosti v uradu, da nekateri dobivajo previsoko, drugi prenizko pokojnino, in da baje dobivajo pokojnino tudi nekateri policisti, ki so bili spoznani krivim na sodnijah. Vodstvo pokojninskega urada je včeraj poslalo councilmanu Vehovcu pismo, v katerem pravi, da ne bo poslalo Vehovcu zahtevanih informacij, dekler ne bo ves tozadevni odsek enoglasno odobril Vehovčevo osebno pismo pokojninskemu uradu. Na kar je rekel Vehovec: "To je monkey business!"

Nedeljski vozni listi

Družba cestne železnice v Clevelandu je obvestila mestno zbornico, da je pripravljena zopet vpeljati 3-centno voznino na Euclid Ave. in zopet vpeljati nedeljske vozne listke, ako mestna zbornica na drugi strani podeli gotove ugodnosti kompaniji.

Spor v francoski ljudski fronti

Paris, 27. julija. V francoski ljudski fronti zna nastati resen spor, ko je ministerski predsednik Chautemps naznanil, da ne bo odnehal z drastičnimi ekonomskimi odredbami. Skoro gotovo se bodo iz ljudske fronte odcepili socialisti, ki sedaj pomagajo Chautempsovi vladi. Pod vodstvom Leona Bluma, ki je bil pred Chautempson ministerski predsednik, socialisti protestirajo, ker namerava Chautemps znižati državne stroške za približno tri milijarde frankov.

Zabava na prostem

Vodstvo St. Clair kopališča priredi nocoj večer, 28. jul., izvrstno zabavo na prostem. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstopnine ni nobene. Nastopili bodo sledeči: Orkester Frank Jankoviča, katerega redno slišite na radio programu dr. Mallya. Joe Makše in James Tushar mladinska solista. Stupek kvartet, Orkester Ray Zalokarja, orkester Vrtca, št. 11 S. S. P. Z., Stella in Ann Miklaus, radio pevke. Perkotovo godba, in harmonikar Leonard Janchar. Zabava bo izvrstna. Pridite!

Plin v jezeru

Councilman Reed je zopet začel borbo, da začne mestna vlada v Clevelandu vrtati v dno Erie jezera, da pride tako do plina. Vsa predmestja in mesta v okolici Clevelanda bi se morala pridružiti temu prizadevanju. Stvar bi prvotno precej veljala, toda končno bi nosila lep dobiček mestu.

Novorojenka

Staršem Mr. in Mrs. George Benich, 981 E. 77th St., so vile rojenice naklonile te dni zalo hčerko.

Zopet vojaštvo?

Nemiri, ki so izbruhnili med stavkokazi in unijskimi štrajkarji pri Republic Steel Co., bodo najbrž povzročili, da bosta šerif O'Donnell in župan Burton ponovno zahtevala vojaštvo za Cleveland. Tekom dveh dni sta bila že dva delavca ubita, 72 ranjenih in 17 aretiranih. Policijski načelnik je že odpovedal počitnice vsem policistom, kar je znamenje, da bodo morali delati čez uro radi štrajka. Vojaštvo, ki je bilo nedavno tega v Clevelandu, se nahaja sedaj v Perry, Ohio, na vežbah.

Amerikanci v nevarnosti na Kitajskem

Peiping, 28. julija. — Ameriški marini, ki so nastanjeni na bojnih ladjah v kitajskih vodah, so dobili vojno opremo in ostro strelno orožje. Med Amerikanci in drugimi narodnostmi je nastala prava panika v tem mestu. Boje se, da zna priti vsak čas do vojne napovedi med Japonci in Kitajci. Japonci so bili včeraj močno poraženi od Kitajcev pri mestu Tungčev, in v povračilo so napadli kitajsko garnizijo 15 milj od Peipinga in pobili slehernega Kitajca. Nemški in in angleški naseljenci v Peipingu so dobili povelje, da se zatečejo v poslaniško poslopje, dočim se bodo Amerikanci podali v koncentracijsko taborišče, kjer jih bodo stražili marini. Proti Peipingu koraka 50,000 mož močna kitajska armada, dočim imajo Japonci v ondotni okolici začasno le 15,000 mož.

Novi dom v Euclidu

Sestanek zastopnikov za novi dom v Euclidu se vrši v četrtek 29. julija ob 8. uri zvečer v Društvenem domu na Recher Ave. Sestanek se vrši skupno z direktorijem Društvenega doma. Razmotrivalo se bo glede novega doma. V slučaju, da ima kako društvo izvoljenega zastopnika je vsakdo dobrodošel, ako kdo zastopa svoje društvo radi poročanja. Navzočnost vseh zastopnikov je potrebna!—Predsednik.

Preložena obravnava

Dne 14. julija je bilo na zvezni sodniji v Clevelandu obtoženih devet članov C. I. O. unije, da so tekom jeklarskega štrajka v Warrenu, Ohio, se vmešavali v poštne zadeve in preprečili dostavitev pošte. Obravnava proti njim se je že začela, ko je zvezni sodnik West izjavil, da ne bo nadaljeval z obravnavo, pač pa bo njih slučaj ponovno zaslišal septembra meseca.

Jiggs Losteiner

V državnih zaporih v Columbusu je včeraj umrl Jiggs Losteiner, notorični bandit iz Clevelanda, ki je pred 19. leti ubil policista Gaffneya in dobil za to dosmrtno ječo. Losteiner je bil dobro poznan tudi v naši naselbini.

Izlet v Evropo

Slovencem poznani dr. F. F. Walter s soprogo Vilano in hčerko Evelyn so včeraj odpotovali v New York, kjer se danes vkrcajo na parnik Queen Mary. Obiskali bodo Rotterdam, Southampton, Cherbourg, Havre in druga mesta v Evropi. Za potovanje je preskrbela tvrdka A. Kollander Co.

Država Ohio nima denarja za relif. Postavodaja zaključila zborovanje. Brezposelni v stiski

Columbus, O., 27. julija. Država Ohio je ostala brez potrebnega denarja za pomoč brezposelnim. Državna postavodaja je zaključila zborovanje, ne da bi odredila potrebne vsote za relif.

Odvisno je od governerja Daveya, če bo sklical izredno zborovanje državne postavodaje. Toliko kolikor je dal governer razumeti, ne bo sklical zasedanja do septembra meseca.

V zadrego so sedaj prišla zlasti večja mesta v državi Ohio, kot Cleveland, Cincinnati, Toledo, Youngstown, Akron, Columbus in Toledo. Manjši kraji niso toliko prizadeti, ker so že od 15. aprila naprej sami skrbeli za relif brezposelnim.

Predno je državna postavodaja zaključila svoje zborovanje je določila tudi $50,000 za stroške posebne preiskave, ki je naperjena proti governerju Daveyu. Toda governer je to točko črtal iz proračuna, in državni senatorji bodo morali sedaj na lastne stroške voditi preiskavo.

Župan Burton dolži unijske voditelje

Včeraj so se oglasili v uradu župana Burtona mnogi unijski voditelji, ki so se pritožili, ker mestna vlada drži z jeklarskimi kompanijami in da so unijski štrajkarji neprestano napadani od policije. Toda župan je povedal unijskim zastopnikom, da mu je znano, da oni neprestano s kamenjem napadajo avtomobile onih delavcev, ki so se vrnili na delo, in to je povzročilo ostro bitko v torek zjutraj, ko je bilo v spopadu med štrajkarji in stavkokazi ranjenih nekako 120 oseb. Župan Burton je nadalje izjavil, da bo vso zadevo osebno preiskal in dognal, kdo so krivci.

Regenti ne gredo k pogrebu patriarha

Belgrad, 27. julija. — Spor med srbsko pravoslavno cerkvijo in med jugoslovansko vlado se je danes še povečal, ko se je dognalo, da so vsi trije jugoslovanski regenti odklonili udeležbo pri pogrebu te dni umrlega srbskega patriarha Varnave. Regent princ Pavle je odpotoval na svoj grad pri Kranju v Sloveniji, regent Radovič je šel v tujezémstvo in regent Stankovič je odpotoval v Novi Sad.

Denar v bankah

Kot naznanja ravnatelj državnih bank v državi Ohio so se zvišali depoziti v državnih bankah v Ohio od marca do julija za $15,800,000. Skupne vloge v 465 državnih bankah države Ohio so znašale 1. julija $1,298,636,688.

Manj dela

Kot poroča državni urad za posredovanje dela je število zaposlenih ljudi v Clevelandu tekom junija meseca padlo za 5 odstotkov. Pomisliti pa je treba, da je na štrajku v Clevelandu še vedno nekako 10,000 delavcev.

V bolnišnico

V Glenville bolnišnico se je podal dobro poznani Joseph Bradač, 1153 E. 167th St., radi hude bolezni, ki ga muči že šest mesecev. Obiski so dovoljeni. Želimo dobremu možu, da bi čimprej za stalno okreval.

Tajnik bolan

Mr. Frank Končan, 6512 Bonna Ave., tajnik dr. Clev. Slovenci št. 14 SDZ, se nahaja bolan na svojem domu in se nahaja pod zdravniško oskrbo. Želimo mu, da bi čimprej in dobro okreval.

* Umrl je James Dooling, predsednik znane Tammany politične organizacije v New Yorku.

Letošnji pridelek na farmah bo ogromen

New York, 27. julija. Vladni poljedelski oddelek računa, da bo znašala vrednost letošnjih pridelkov na ameriških farmah najmanj $9,000,000,000, kar je za skoro dve milijardi dolarjev več kot lansko leto. Okraji, ki so bili lansko leto prizadeti od suše, tornadov in drugih nezgod, so si opomogli. Vlada je potrošila težke milijone, da je pomagala farmarjem. Največji dosedaj znani pridelek na ameriških farmah smo imeli v letu 1929, ko so farmarji prodali za $10,500,000,000 svojih pridelkov. Od tedaj vrednost pridelkov ni znašala nobeno leto nad osem milijard. Tudi cene pridelkom bodo letos še precej ugodne.

Za skupni nastop

Vodstvo C. I. O. unije v Clevelandu je pozvalo voditelje American Federation of Labor unije, da se udeleži protestnega shoda v četrtek večer na Public Square, da se protestira proti brutalnemu nastopu napram štrajkarjem. Vendar je nasprotje med obema delavskima unijama v Clevelandu tako ostro, da bo težko prišlo do skupnega nastopa. Vodstvo A. F. of L. unije je srdito, ker nastopa C. I. O. unija v tovarnah in industrijah, kjer je imela dosedaj samo A. F. of L. svoj delokrog. Med govorniki, ki bodo govorili na Public Square v četrtek, bo tudi Homer Martin, predsednik unije avtomobilskih delavcev v Ameriki. Koristno bi bilo za delave, da v enakih slučajih skupno nastopijo.

30 dni počitka

George Majornik, 2553 W. 73d St., je bil aretiran, ker je pijan vozil avtomobil. Sodniku je povedal, da je postal zadnje čase zelo nervozen, ker so ga voditelji CIO organizacije neprestano silili, da pristopi k organizaciji. Majornik je stavkokaz pri Republic Steel Co. Povedal je, da radi nervoznosti potrebuje počitek. Šel je v neko pivnico in spil par kozarcev piva. Sodnik mu je pa dal počitek s tem, da ga je obsodil za 30 dni v zapor.

K molitvi

Vse članice društva sv. Ane št. 4 SDZ se prosi, da pridejo k molitvi v sredo 28. julija ob 8. uri zvečer za pokojno sestro Matildo Nosše, 1245 E. 55th St., in v četrtek zjutraj pa naj se udeležijo pogreba ob 8. uri.—Tajnica.

Kompanije in unije

Cincinnati, O., 27. julija. Phillip Phillips, ki je okrajni direktor vladnega delavskega odbora v Washingtonu, je včeraj na sodniji obtožil razne premogarske družbe, zlasti pa Clover Fork Coal družbo v Kitts, Harlan County, Ky., da je družba importirala zloglasna dekleta, za katere je najela dvorano, da so v dvorani skoro gole plesale, da je kompanija na ta način preprečila, da premogarji niso šli na unijsko sejo. Obtožba vladnega zastopnika je vzbudila splošno ogorčenje. Kadarkoli bi se imela vršiti unijska seja, so bili delavci obveščeni, da bodo imeli zvečer prosto zabavo in predstavo. Trik kompanij se je v največ slučajih posrečil. Kompanije odločno zanikajo vladno obtožbo, toda na razpolago je stotine premogarjev, ki so bili navzoči pri enakih zabavah.

Zamorski Scottsboro slučaj je zaključen

Decatur, Ala., 27. julija. Sloviti "Scottsboro zamorski slučaj" je sedaj končan, kar se tiče sodnij v državi Alabami. Sodnija je oprostila zadnje štiri zamorce, ki so bili vsi obtoženi, da so pred šestimi leti in pol posilili več belih deklet. Vseh teh šest let so obtoženci živeli v senci električnega stola. Prvotno je bilo obtoženih devet zamorcev in spoznanih krivim. Vsi so bili obsojeni v smrt na električnem stolu. Dvakrat so se pritožili na najvišjo sodnijo dežele, ki je odredila novo obravnavo. Posledica te je: štirje zamorci so bili obsojeni v smrt, eden v zapor za 75 let, ostale štiri so pa oprostili. Te slednje so pod vojaško stražo odpeljali iz mesta, ker so jih ljudje hoteli linčati. Podali so se v New York.

Zamorska republika praznuje 90-letnico

Monrovia, Liberia, 27. julija. Danes je praznovala afriška zamorska republika Liberia 90-letnico svojega obstanka. Republika je bila ustanovljena na prizadevanje mnogih Amerikancev, ki so hoteli preskrbeti za oproščene ameriške sužnje v Zedinjenih državah lastno državo v Afriki. Liberia je bogata na gozdovih, zelo rodovitna in prideluje mnogo kavčuka in rudnin. Zadnje čase se v Liberiji širi nemški vpliv, kar ondotnim državljanom nikakor ni po volji.

Glede nedeljske godbe

Pri slavnosti odkritja spomenika Ivana Cankarja v Jugoslovanskem kulturnem vrtu in drugod je preteklo nedeljo igrala godba župnije sv. Lovrenca in ne godba dr. sv. Jožefa iz Collinwooda. Torej kredit, komur gre kredit in zahvala!

K molitvi

Članice društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ so prošene, da se pridejo v sredo ob 2. uri popoldne k skupni molitvi za pokojno sestro Matildo Nosse, 1245 E. 55th St., v četrtek zjutraj ob 8:30 pa se udeležijo pogreba v cerkvi sv. Vida.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, $5.50; pol leta, $3.00.
Za Evropo, celo leto, $8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

33 No. 175, Wed., July 28, 1937

Diktatorji netijo plamen sovraštva

Evropa je relativno nekako mirna te tedne, toda relativnemu evropskemu miru se ne more nikdar zaupati. Zadnji govor, ki ga je imel angleški ministerski predsednik v parlamentu, je naglašal svarilo Angliji. "Anglija je za mir. Ohraniti moramo torej hladno kri. Ako bomo potrpežljivi, ako se bomo nekoliko zatajevali, tedaj lahko ohranimo mir. Toda" je končal predsednik angleške demokracije, "visoko gori v gorah se lahko utrga plaz. . . ."

Na drugi strani imamo Italijo in Nemčijo. Obe državi sta zadnje tedne začeli pošiljati cela brodovja bojnih ladij v Sredozemsko morje in v Španske vode, ne oziraje se, kaj porečejo ostale evropske velesile. To pošiljanje bojnih ladij v bližino Španije ne more povzročiti druzega kot netiti sovraštvo, iz katerega se potem razvije mednarodno prelivanje krvi.

Laška kot nemška vlada si prizadevati, da podžgeti javno mnenje v svojih državah do besnosti, tako da bo narod vstal in zahteval vojno, ne da bi pomislil na posledice. Španske vode že danes kar mrgolijo od eksplozivnega materiala. Sicer se do danes še ni dobil nihče, ki bi vtaknil ogenj v ta eksplozivni material, toda Italija in Nemčija se vse preveč igrata z žveplenkami.

No, res je, da so vse evropske države v strahu pred vojno, ker niti ena sama evropska država ni pripravljena v vojaškem, ekonomskem ali finančnem oziru za vojno. Zaenkrat Evropa še posluša trezen nasvet naj se umika vojni, toda koliko časa bo trezna pamet prevladovala, je drugo vprašanje.

Dogodki nedavnega tedna so značilen vzorec nevarnosti, ki neprestano visi nad Evropo. Nemci so trdili, da je bila napadena njih križarka Leipzig. Nihče ni bil ubit, nobena škoda povzročena, pa so vendar poslali osem nadaljnih bojnih ladij v španske vode. In en teden se je tresla Evropa kakšne bodo posledice.

Enake dogodke prinašajo v javnost diktatorji potom časopisja, ki sme pisati le to, kar dovoli vlada. To je zlasti resnično pri laškem, nemškem in ruskem časopisju. Diktatorji netijo plamen sovraštva, in trezno demokratično časopisje mora obupno delovati, da ohrani mir v očigled izmišljenih "dokazov." Voditi danes zunanjo politiko Anglije in Francije je najbolj kolosalno delo v Evropi.

Angleški zunanji minister Eden n. pr. je še primeroma mlad človek. Star je ravno 40 let. Lansko leto je imel še lepe, črne lase. Pretekli teden so pa časnikarji opazili, da mu je osivelo že polovico las na glavi. Eden je izjavil, da se danes ne gre toliko za kontrolo položaja v španskih vodah, pač pa za kontrolo angleškega naroda, da ostane miren ob hujskanju evropskih diktatorjev.

Pooblaščeni minister angleške vlade, ki ne želi svojega imena v javnosti, se je izjavil: 'Dvoje težav je, s katerimi moramo računati, kadar poslujemo z diktatorji. Brez razlike je, kateri diktator sitnari, ruski, laški ali nemški. Diktatorji so že sami po sebi razdražljivi, nervozni, in vsak najmanjši dogodek, ki je sicer brez pomena za javnost, jih spravi v strastno jezo. V taki atmosferi je silno težko poslovati na diplomatičen način. Vzemimo Španijo: madridska vlada je enako ali še bolj diktatorska kot je Francova vlada. Ne veš, kdaj bi gladil, kdaj bi grozil, da se duševne reveže ne razburi preveč. To je ena diplomatska težava.

"Nemogoče je z diktatorji preračunljivo, razumno govoriti. Bolj obsedenih ljudi ni, kot so diktatorji. Pred svetovno vojno je bila diplomatska služba primeroma lahka, ker smo se pogovorili iz oči v oči kot možje. Danes pa nikdar ne veš, kaj se skriva za hrbtom diktatorja. Obljubil ti bo vse, drugi dan pa vse preklical. Nemogoče so mednarodne pogodbe in mednarodne obveznosti. In če jim kaj odgovorite, tedaj dvigne diktatorsko časopisje tako silen krik, kot bi narodu drli kožo. Anglija ubija državo, mobilizirajmo, maščujmo se!"

To je posledica vzgoje narodov po diktatorjih. Diktatorji so bili pred svetovno vojno v Evropi na kraljevih in cesarskih prestolih. Danes so v civilnem kroju, in zdi se, da so kot civilisti bolj krvoločni kot so pa bili cesarji in kralji s kronami in žezli!

Kaj pravite!

Na sodišče v Kansas City je prišel moški in zahteval razporoko. Ko ga je sodnik vprašal za vzrok te razvade, mu je ta rekel, da ne mara več živeti s svojo ženo, ker ga noče spremljati po zabavah. In ko je sodnik še nadalje silil vanj, naj mu pove, kake vrste zabave so to, jih je naštel: baseball, football, pretepanje in metanje rokcborcev, igranje kart in enako. Sodnik ga je napodil, češ, da to niso zabave za ameriške ženske.

* * *

Policaj je stopil v restavrant na skodelo kave. Ko pride ven, vidi, kako skuša mlad fant pognati njegov avto. Policaj ga nekaj časa gleda, potem ga pa vpraša: "Noče začeti?" "Noče," odvrne fant. "Ključa ni za motor, in tega imam jaz v žepu," pojasni stražnik na smrt prestrašenemu nepridipravu. Razume se, da sta se potem skupaj odpeljala — na policijsko postajo.

BESEDA IZ NARODA

Pevske vaje in počitnice

Cleveland (Collinwood), O.— Ker smo v času šolskih počitnic ter gredo ti naši mali na vse strani na počitnice (na farme, drugi zopet kam drugam), zato se je ukinilo tudi s pevskimi vajami. Dasi je redno prihajalo na vaje še do 50 otrok, pa ko se prične šola, bo prišlo še drugih 50 in ti bi morali vse še enkrat ponavljati radi onih, katerih sedaj ni, zato se je dalo še tem prosto za ta čas. Ko se bo pa pričela šola, takrat se bo pa pričelo zopet z rednimi pevskimi vajami za Ilirijo mlajšo.

Ilirija Hi pa ima redno svoje pevske vaje vsako sredo ob 6:30 zvečer. Ker zbor Ilirija Hi poje redno vsako nedeljo pri zadnji imsv.m aši,-stksak RA THRR sv. maši, imajo tudi pevske vaje redno vsak teden. K Iliriji Hi bi želeli, da bi se priglasilo še nekaj fantov. Zdaj jih je samo pet. Prosi se one fante, ki jih petje veseli, da pridejo. Lahko se že prej zglasijo pri g. pevovodji, M. E. Rakarju, ali pa pri meni, spodaj podpisani. Starši, ki imate sinove, ki obiskujejo višjo šolo ter imajo veselje do petja, povejte jim, da naj pridejo. Mogoče bodo enkrat ali dvakrat bolj nerodno šli, potem pa bodo dobili veselje in korajžo ter bodo ponosni, da so pri veseli in pošteni družbi. Ako se priglasi dovolj fantov, se bo zanje še nekaj posebnega sklenilo. To boste zvedeli takoj, ko se bo priglasilo dovolj fantov pri zboru Ilirija Hi. Starši oziroma matere, sedaj pa le pošljite svoje sinove na vaje, ki se vršijo vsako sredo ob 6:30 zvečer. Za Ilirijo mlajšo se bo pa pravočasno sporočilo kdaj se zopet prične z vajami. Seje za ta zbor se bodo pa vršile redno vsako drugo sredo v mesecu kot dozdaj. Opozarjam vas že danes na sejo, ki bo 11. avgusta, da pridete takrat vsi na sejo. Moj poklon Iliriji in staršem.

Marg. Kogovšek, preds.

Kako prisrčen je bil Baragov dan

Kljub temu, da je popoldan pokvaril dež veselo ljudstvo v nedeljo, je bil Baragov dan tako prisrčen in ganljiv, da ga ljudje dolgo ne bodo pozabili. Take besede so se slišale ves dan od večine udeležencev v vrtu. Dopoldanska slavnost v vrtu je bila kakor da je vsa priroda z nami sodelovala za častnejše izpeljan program. Slikovite oprave narodnih noš in pa pestre uniforme deklet in žena so se leskетale v sijajni lepoti. Vse se je radovalo in topilo v zadovoljnem veselju, ker je vreme prizaneslo, dasi se je že več dni poprej pripravljalo za dež z nevihto.

Program v kulturnem vrtu se je radi številnih govornikov in pa slikanja, ki so ga posnemali različni fotografi in filmska družba za Tom film, ki bo izdelan za Jugoslavijo, so podaljšali program skoro eno uro, za kar pa ni nobenemu žal, kajti slika bo govorila in potrdila kar so napisali v pondeljek o proslavi časopisi. Domovina bo videla slike.

Vsi polni veselja in navdušenja smo se odpeljali iz vrta malo pred drugo uro na desetih napolnjenih busih in številnimi avtomobili. Nismo se dolgo peljali, ko smo srečali gost dež z močno sapo po St. Clair Ave., toda v naših busih so prepevale žene in dekleta lepe vesele pesmi in busi so dirjali nemoteno proti West Parku in tu se je že zjasnilo. Ko smo dospeli v Puritas Springs park, smo se čudili da tam ni bilo niti kapljice dežja do takrat. Lačni in žejni smo vsi hiteli k točilnicam, v eni roki čašo, v drugi prigrizek, vse se je drenjalo, vse okrepčevalo, kazalo je da bo imeniten popoldan.

Toda, začelo se je temniti in kmalu smo sprevideli da bo dež. Bilo je nekako ob treh, ko se je pojavil dež, s početka nalahko, vsak je menil, da ne bo posebnega in tako so nekateri ostali kar pod drevjem,. Ako bi prej računali z dežjem bi se lahko umaknili tam za nekaj korakov, ker je dovolj strehe pod različnimi stavbami, kamor se je večina tudi zatekla. Nekatere pa je ta mokri le dobil in jih dobro namočil. Prizadete so bile ženske pri kuhinjah v sekciji, kjer ni bilo strehe nad točilnico, dočim je bila druga sekcija vrta za to dobro preskrbljena. Tako je kmalu opravil prvi dež in takoj se je pojavilo zopet veselo razpoloženje med ljudstvom, tla so bila suha in pričelo se je s programom kakor je bil naznanjen poprej, le zakasnjen je bil, toda skoro ves izpeljan, razen nekaj govornikov, ki so morali odnehati radi bližajočega se ponovnega dežja. Takoj po prvem dežju se je ljudstvo nabralo okrog odra na sedežeh v sredi med velikimi drevesi, kjer si je naš priljubljeni humorist preč. g. dr. France Trdan dovolil ljudi zabavati s pripovedkami od našega slavnega Ribničana. za kar so udeleženci uživali mnogo veselega časa in smeha. Dr. Trdan je povedal na mikrofon celo vrsto kratkočasnih, prav podomače seveda, kakor samo on zna. Malo je vmes posegel tudi gospod ravnatelj Julij Slapšak.

S tem je bil takoj pozabljen prvi dež, tudi tla so bila suha in program se je izvajal kakor da ni nas motil prvi dež. Močan g l a s zvočnega povečevalnega aparata je nadomestil, kar niso mogli govorniki zadostiti za velik prostor. Za kratkočasnicami je nastopil kot prvi govornik dr. Božidar Stojanovič, generalni konzul iz New Yorka, ki je govoril tako prisrčno kakor govori brat bratu; žel je velik avplavz.

Potem so zapeli bratje Maksimovič dve pesmi, ki sta vzbudili velik odmev pritrjevanja od številnega občinstva. Za njimi so govorili v angleščini Very Rev. J. J. Oman, kanonik, za njim Mr. Louis Drašler, nakar so izvajala pod vodstvom Mrs. Albine Novak dekleta na umeten način slikovito korakanje s spremljanjem godbe fare sv. Lovrenca. Ljudstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Zatem je nastopil slavnostni govornik dr. France Trdan za daljši govor o Baragu in Gregorčiču. Med tem časom je vreme poseglo vmes in prisiljeni smo bili odnehati, da bi se še v drugič ne omočili. Med tem časom so ostali še sledeči govorniki: Very Rev. Monsgr. Vitus Hribar, Monsgr. B. J. Ponikvar, Mr. Mile Marinkovič in Mr. George Vojnovič. Drugi dež je stvar precej poslabšal in bil je daljši. Ta je pregnal več ljudi, da so se odpravili domov.

Pri vsem tem pa niso ljudje zgubili duha zadovoljnosti. Vsak je zatrjeval, da nič zato če je vreme kazilo, da je bil pa dušni užitek nadvse sijajen. Vsak se je vračal zadovoljen in vesel, da je bil Baragov dan vsaj dopoldan in potem tako dolgo brez dežja, četudi je nazadnje dež škodil financi na tem, da se niso mogle prodati vse pripravljene jestvine in pijače. Tako je bil kljub vsemu temu Baragov dan dušno poln užitka in zadovoljstva in to velja. O dnevu bo še več poročano.

A. Grdina, predsednik.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Kako je v Barbertonu

Barberton, O.— Namenil sem se, da napišem par vrstic o življenju v naši naselbini. Dozdaj je deževalo skoro vsak dan. Vročine, izvzemši zadnja dva tedna, tudi ni bilo veliko. Če ne pride kaka posebna vremenska nezgoda, bomo na naših vrtovih pridelali dosti potrebnih stvari za dolgo zimo. Vsaj tako vse lepo kaže.

Kakor je skoro vsem domačim rojakom znano, smo poskušali kupiti in napraviti slovenski narodni park, kateri bi odgovarjal vsemu slovenskemu narodu v tej okolici za domače prireditve ali izlete v naravo. Posrečilo se je, da smo našli prostor, ki bi zelo povoljno odgovarjal našim zahtevam. Dobilo se je celo skoro sto rojakov, kateri so bili voljni pomagati s tem, da bi kupili delnice, ako bi se stvar začela. Vsa čast jim! Vendar pa ni bilo zadostnega zanimanja, zato je zadeva na žalost propadla. Vendar radi tega ni bilo dosti razočaranja, ker vsak dobro ve, da je težko združiti Slovence, da bi skupaj delali.

Vendar pa bomo skušali napraviti nekaj skupnega v nedeljo 1. avgusta ko bosta pevski zbor Javornik in Slovenska godba imela svoj letni piknik na Novakovih prostorih, v Twin Oaks. Lansko leto smo imeli lepo udeležbo in še več zabave ter upam, da bo naš program letos še izboljšan. Pričakujemo, da nas Slovenci iz Barbertona in okolice gotovo posetijo. Zagotovim jim, da ne bodo obžalovali, ako pridejo. S prijateljskim pozdravom.

Vinko Lauter.

Prav iskrena hvala!

Kdor se količkaj zanima za slikovit prizor, bo priznal, da je bilo nekaj sijajnega videti pestre skupine brhkih deklet v krasnih uniformah v nedeljo v Jugoslovanskem kulturnem vrtu.

Vem, da je bilo mučno stati toliko časa v vrstah, toda dokazale ste, da poznate red in potrpežljivost. Seveda na prostoru piknika v Puritas Springs parku nam je pa dež delal preglavico, da je bilo nemogoče nastopiti kakor je bilo namenjeno. Vendar, nekaj nastopa je pa le bilo navzlic solzečim oblakom.

Torej prav lepa hvala vsaki posamezni za navzočnost in nastop in posebno načelnicam Frances Kure, Josephine Perpar, Eleanore Hrovat, Lillian Zalokar, Alice Salmich, Frances Zugel in Sophie Posch za vsestransko sodelovanje.

Lepa hvala tudi godbi sv. Lovrenca fare za spremljevanje pri korakanju. Prisrčna hvala vsem skupaj!

Albina Novak.

IZ DOMOVINE

—Smrtna nesreča. Posestnik Jože Malavašič na Vrzdencu je pomagal doma spravljati seno v kozolec. Naenkrat pa je s kozolca omahnil in padel na voz. 38-letni mož je obležal nezavesten z zunanjimi in notranjimi poškodbami. Malavašiča so prepeljali ponoči v ljubljansko bolnišnico. Poškodbe so bile tako hude, da je ponesrečenec kmalu umrl.

—Smrtna nesreča stare ženice.—Na moravškem pokopališču so pokopali 71 letno vdovo Marijo Smrekarjevo iz Ribč, po domače Drčarico. Čeprav že v visokih letih je bila še vedno krepka. Hotela je obiskati družino svojega sina, ki je uslužben v Ljubljani. "Češenj jim ponesem, da bo več veselja," je pripovedovala sosedom. Ker je domač pridelek deževje povsem uničilo, je stopila k sosedu, ki je imel na vrtu še eno češnjo z lepimi sadovi, in je kupila drevo kar po čez. Drčarica je na-to kar sama splezala na drevo. Zaradi dežja pa so bile veje precej polzke. Spodrsnilo ji je in padla je na pobočje hriba, odkoder se je še nekaj metrov zavalila po bregu. Dva dni po nesrečnem padcu je umrla.

—Huda nesreča v kamnolomu. — V znanem kamnolomu ljubljanskega podjetnika Slokana v Preserju se je te dni pripetila huda nesreča. Tam je stalno zaposlenih okrog 15 do 20 delavcev. Med njimi je bil tudi 23 letni miner Likar Anton, na katerega se je zvalila večja skala ter mu prizadejala hude rane in poškodbe na telesu in zlasti na desni nogi. Nesreča se je pripetila pri tem, ko so delavci najprej razstrelili večjo plast kamenja, potem pa z velikimi železnimi drogovi dregali in prožili nalomljeno kamenje. Miner Likar Anton se je sicer kamenitemu plazu umaknil, toda plaz je sprožil tudi neko večjo skalo, ki se je odbila od stene ter v loku skočila proti Likarju, ki se je seveda v hipu zgrudil težko ranjen na tla.

—V Tržiču je v 74. letu starosti umrla Fani Ahčič roj. Mally. Blagopokojna je bila zgledna krščanska žena in mati. Vse življenje je služila le Bogu in svoji družini. Bila je izredno usmiljenega srca in je izdatno pomagala, kjerkoli je le mogla. Reveži so z njo zgubili svojo veliko dobrotnico.

—V Ljubljani je po dolgem trpljenju zatisnil svoje oči Ivan Leskovic, poštni zvaničnik v pokoju.

—66 novih doktorjev je bilo promoviranih na zagrebškem vseučilišču. To je bil za Zagreb vsekakor dogodek, saj v enem dnevu niso razdelili na univerzi še nikdar toliko diplom. Med novimi doktorji je največ dijakov, pa tudi nekaj takih, ki si že več let služijo v raznih službah svoj kruh. Na juridični fakulteti jih je bilo promoviranih največ, namreč 34. Na bogoslovski štirje, na veterinarski sedem, na gozdarski eden, na medicinski pa 17. Med drugimi je na medicinski fakulteti prejel doktorsko diplomo tudi Lojze Baraga iz Cerknice.

Rum je tudi lahko orožje

Januarja 1674 je štirideset holandskih bojnih ladij pod poveljstvom admirala Ruyterja oblegalo francosko trdnjavo Fort de France na Antilskih otokih. Holandci so napeli vse sile, da bi trdnjavo zavzeli s prvim napadom in so z ladij izkrcali štiri tisoč vojakov.

Posadka v trdnjavi je štela samo 161 mož. Ta peščica je odbila tri zaporedne hude napade holandske vojske in Holandce celo prisilila, da so morali pobegniti nazaj na ladje. Vsa obala okoli trdnjave je bila pokrita z mrtveci, ki so jih naskakovalci pustili pri svojem begu. Na bojišču je ostala celo zastava.

Šimpanz "Jackie" v londonskem zverinjaku je popolnoma krotak. Vendar pa se vidi, da ga popolnoma nič ne briga, če se zanima zanj princeza Margaret Rose.

Ta vojni dogodek so vsi sodobniki, zlasti seveda Francozi slavili kot višek junaštva in poguma. Toda francoska zmaga ni bila, kakor je pozneje pokazala nepristranska zgodovina, tako junaška ter nezasližana. Ko so se Holandci izkrcali, so našli na obali skladovnice zabojev, v katerih je bil sam . . . rum, antilsko narodno žganje. Holandci so seveda najprej osvojili rum in tako temeljito, da so napad na trdnjavo začeli docela pijani. Francozi so jih streljali ko muhe. Rum je bil Francozom v rešitev, Holandcem pa past za pogubo. Kdo bi si mislil!

Če verjamete al' pa ne

V nedeljo sva si botrovala z Abrahom. Potrdila sva, da je prvega stoletja najtežje, potem gre pa hitro. Človek v teh letih bi najraje začel od kraja. Ker pa to ne gre, je treba udano vzeti križ na svoje rame in s kislim obrazom poslušati čestitke, ker si jih učakal in da bi jih še enkrat toliko. Kakopak!

Bogato se je odvezala Jevnikova Tončka, ki mi je voščila z lepim in globoko segajočim vezilom, ki napravi ušesa rdeča in srce razigrane volje. Njene zlate besede, ki mi jih je izrekla ob tej priliki: "Malo takih, pa dosti boljših," so mi segle v srce. Če se me kdo spomni, Tončka se zagvišno. Da bi jih Tončka učakala še mnogo let in vselej s prav tako mandgo.

Mežnarjev Tone, iz Bezuljaka doma, mi je pa prinesel pravo in pravcato danko, ki jo je poslala meni za god sestra Francka. S kompavo in oblodo ga je zredila pujska, ki je v nedeljo v obliki danke krasil mizo in obujal lepe spomine na domača tla in domačo mizo. Naša Francka vsako leto zredi enega, ki ga najbolj neguje in tega potem razdeli med žlahto.

"Nikoli več ga ne bom videla našega Japčka," je rekla Francka Tonetu, 'pa mu tole nesi za god." Danko je pokusil tudi sodnik Lausche in je izrekel pravično sodbo, da je danka fajn, torej je res fajn. Bog ti daj zdravja, Francka, in še dosti jih zredi.

Tam v Straži pri Novem mestu se je pa spomnil name g. Anton Klinc, ki nosi še vedno na sebi neodpustljiv greh, da je ustanovil pred 40. leti te naše cajtenge. Po Jožetu Grdini mi je poslal flašco brinjevčka za god. Jože je skrbno pazil na dragoceno stvar in jo srečno prinesel preko luže. Ko je pa stopil na ameriška tla, je neprevidni carinar z brinjevcem krstil newyorško luko, kot bi že prej ne imela imena. Nemarnež! Jožetu je bilo hudo in meni je bilo hudo. Ampak meni samo nekaj časa, ker je Jože rekel, da hoče ostati mož beseda in mi je odstopil brinjevec, ki ga je dal brat njegove žene svoji sestri Pepci in ki ni nič slabši. Sicer je res malo čudno, da se je ubila moja steklenica, Jožeta pa ne. Pa je rekel Jože, da je ta brinjevec prav tak kot je bil oni, ki ga je dal g. Klinc, potem je stvar v redu. Sicer pa bi rad vedel, kako Jože ve, da ni bilo razlike med brinjevcema in bi se dalo debatirati.

Ker pa dejanja posvečujejo sredstva, ali kakor že pravijo, potem je na mestu lepa hvala g. Klincu. Da bi Bog dal in finančni minister Zed. držav, da bi ga enkrat skupaj žajfala v Straži.

I seveda, doma je bilo pa tudi žegnanje ob tej priliki in se je naša Johana odrezala kar se da. Nič-koliko riht se je vrstilo in so bile, razen mesa, vse iz domačega vrta.

Drugače je bilo vse okej, samo Abrahamu pa res malo zamerim, da me je tako hitro potipal. Pa menda že mora biti tako, da se svet vrti.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

Za zračenje je bilo torej poskrbljeno. Kaj če bi si privoščil še več razkošja in si poskrbel tudi za udobno ležišče.

Zlezel sem nazaj na svisli, nagrabil sena in ga stlačil v golobnjak pa si postlal in se razpoložil po duhtečem ležišču kar moč udobno.

In nato sem čakal.

Da bi lopovi le že kmalu prišli! Pa žal niso. Oborožil sem se z najskrajnejšo potrpežljivostjo, tiho ležal, napenjal ušesa pa čakal in čakal. Nič se ni genilo spodaj.

Ali ste že kedaj ležali v golobnjaku? Ne še? Pa ste kedaj vsaj že v kurnik povohali? No, potem me boste razumeli, če vam povem, da mi je bilo sčasoma vkljub odprtim linicam do skrajnosti neznosno. Premalo svežega zraka je prihajalo skozi linico in dolgo bi ne vzdržal več.

Odprl sem vrata na svisli. Sladki vonj sena je bil vsekakor boljši ko vonj golobjeka. In da bi me ne premagal kihec, sem si zavezal z žepnim robcem nos in tiščal usta tesno k linicama.

Na trgu pred hišo je vrvelo in valovelo živahno življenje sejma. Plapolajoče luči so razsvetljevale stojnice, gneče kupcev in radovednežev so se prerivale. Živ človek ni pogledal gori k slemenu, niti na misel ni prišlo komu, da leži tam gori v dušečem ozračju golobnjaka slavni—po izjavah hadži Halef Omarja seve samo—emir hadži Kara ben Nemsi. Spomnil sem se na zgodbo o malem Janezeku, ki je mislil mamiki uiti v širni svet, pa se je sveta tako ustrašil, da se je že kar prvo noč skril v golobnjak.

Moj položaj se mi je zazdel sila smešen, nasmejal sem se, telo se je rahlo streslo—in pod menoj so zahreščali krepelci.

Pravzaprav bi se mi bil moral vzbuditi sum o zanesljivosti poda, pa nisem se mnogo zmenil za hreščanje in pokanje pod seboj. Saj sem se prerival in premikal tudi, ko sem legel na krepelce, pa se niso zlomili. Mirno bom ležal, genil se ne bom, bodo že držali, pa četudi niso preračunani za tisočletja.

In spet sem čakal, čakal celo dolgo uro. In vso uro se nisem genil. Lahko si mislite, da me je že vse bolelo od ležanja! Ostri prah golobjeka mi je polnil usta in pljuča in me vse huje dražil h kašljanju. Saj si vendar nisem mogel še ust zavezati.

Končno so zaropotali koraki pod menoj, vrata so se odprla, luč se je zasvetila in v sobo je stopilo šest moških. Posedli so po slamnatih preprogah.

Vse sem dobro videl. Med krepelci so bile široke in obsežne špranje, luč je svetila skozi nje. Za opazovanje so bile špranje vsekakor zelo pripravne, ampak moje zaupanje v trdnost poda se je zelo omajalo. Lahna groza mi je lezla po koži, kadarkoli sem pogledal skozi zevajoče odprtine.

V teku mnogih let je spremenil dež, ki je prihajal skozi luknjasto streho, golobjek v več ali manj trdo skorjo. Na tej skorji sem ležal, tu in tam se je pod težo telesa zdrobila in droben, belkast prah se je vsul v sobico pod menoj in se še venomer sipal ter pokril tla in preproge in drugo pohištvo s tenko, sivkasto plastjo.

Lepa reč! Kar prestrašil sem se. Glava je svojo sobico pod pomolom gotovo dobro poznal, saj se je v njej vdajal prepovedanemu uživanju grozdnega soka. Kaj bo rekel, ko bo zagledal prah? Kaj bo z menoj, če pride gledat v golobnjak?

Res so prah koj opazili.

Tisti, ki je prinesel luč, dolg, mršav človek, je jezno pogledal gori k meni in zaropotal:

"Prokleta mačka! Ubil jo bom!"

Lahko si mislite, da se nisem genil. Še dihati si skoraj nisem upal.

Poleg mršavega Glave je sedel moj ljubeznivi škilavi in debeli handžija in voznik, poleg njega pa berač Saban in Deselimov brat iz Ismilana. Berač je imel roko obvezano in na glavi debelo bulo. Najbrž sta se s kovačem Šimenom pošteno spestila, preden mu je ušel. Dva človeka sta še bila v družbi teh mojih znancev, ki pa ju nisem poznal. Kopčo sta imela, bila sta torej zaveznika. Njuna obraza sta bila tiste vrste, ki človeku pri pogledu na nje zaščemijo dlani in se mu zahoče, da bi jim prisolil nekaj krepkih zaušnic. Oba sta bila do zob oborožena. Enemu je viselo na raztrganem pasu še neko orožje, ki se mi je zdelo prači podobno. Nisem vedel, da je prača v tistih krajih še v rabi. Molčala sta, govorili so le moji štirje znanci.

Berač je pripovedoval o dogodku v koči in kako sva ga s kovačem srečala ponoči na potu v Uzu dere. Šimen si ga je privezal k stremenu in ga vlekel s seboj. Drugo jutro sta se ustavila pri nekem Šimenovem znancu. Slučajno je bil na obisku tudi beračev prijatelj. Osvobodil ga je in mu pomagal, da je ušel. Pa kovač ga je došel, spoprijela sta se, Saban je sicer dobil precej krepkih sunkov od kovačevih železnih pesti, izmuznil pa se mu je le. Na vso moč je hitel v Ismilan, se oglasil pri Deselimovem bratu, pa zvedel, da sem že odpotoval.

Ko je Deselimov brat zvedel, da si je Deselim zlomil vrat in da sem jaz "kriv nesreče," ker sem ga zasledoval, da bi dobil nazaj svojo lastnino, je seveda nemudoma krenil z beračem vred za menoj v Melnik. Saj je vedel, da se bom oglasil pri Glavi.

Spotoma sta srečala odslovljenega Albanijevega mularja in zvedela, da smo potovali po ovinku črez Barutin. Pohitela sta in res prispela pred nami v Melnik.

Našla sta pri Glavi Barud el-Amazata, Manah el-Baršo in odrinskega jetničarja. Ti trije junaki so jo brž popihali, tako so se ustrašili, ko so zvedeli, da smo jim že trdo za petami. Pa so si dali sveto obljubiti, da nas bodo zavezniki za vsako ceno zadržali v Melniku.

Da bi nas shranili kar najbolj varno, so nam poslali naproti Glavovega in voznikovega hlapca, vsakega na drugo cesto. In Glava je odredil veliko bojno posvetovanje, ki pa je moralo biti strogo tajno, da bi ja ne zvedel za njega.

"Razume se samo po sebi, da ti psi ne smejo za našimi prijatelji!" je menil Glava.

"Ne smejo za njimi?" je ugovarjal Ismilanec. "Druga nič?"

"Kaj pa še hočeš? Zadržati jih moramo, tako nam je Barut el-Amazat naročil."

"A tako? In moj brat, ki si je radi teh lopovov zlomil vrat? Ali njega ne bomo maščevali? In ali me ni ta frankovski pes za nos zvodil in mi izvabil naše skrivnosti? Ali nima kopče, ali ne nastopa kakor eden naših, da celo za usto se izdaje! Škodoval bo naši zvezi, silno škodoval! Ne samo da ga moramo zadržati, vobče ne sme več oditi iz Melnika!"

(Dalje prihodnjič)

Domovina govori ob Cankarjevem spomeniku

Ob slavnostnem odkritju sohe Ivana Cankarja v Jugoslovanskem kulturnem vrtu je imel slavnostni govor o Cankarju g. ravnatelj Julij Slapšak, ki je segal globoko v srca navzočega tisočerega naroda. Naj ta govor, ki je za nas ameriške Slovence zgodovinskega pomena, ponatisnemo dobesedno, da se besede, ki jih je govoril odposlanec naše stare domovine, g. ravnatelj Slapšak, ohranijo med narodom, kateremu so bile namenjene.

*

"Zgodovina sveta, pravi veliki francoski mislec in zgodovinar Carlyle, je življenska zgodovina velikih mož. Kot glasniki in preroki, kot voditelji in junaki stopajo na dan, ko pride čas, ki oznanja velike dogodke. Z njimi ustvarja narod svojo zgodovino.

Slovenski narod je v najtežjih časih vzdržal na svoji zemlji, se trudil in boril za svoj obstanek ter čakal lepše bodočnosti, ki so nam jo pripravljali naši veliki možje, slovenski misleci in borci. Kakor vrhovi se dvigajo ti vodniki in preroki nad našo zemljo, nad svoj čas, premerili so preteklost in sedanjost ter kazali—po Prešernovi besedi—"pravo pot v deželo duhov." Njih zasluga je, da se je tako bujno razrasla kulturna njiva slovenska. Ustvarjajoč nesmrtna dela, ki se v njih izraža naš narodni duh, so spremljali slovenski narod v kraljestvo svobode ter dajali pečat našemu življenskemu pismu. Njih dela so zaklad naše narodne kulture; v njih se je iz slovenske zavesti glasila misel jugoslovanstva in človečanstva. Ti preroki so predvsem: Trubar in Baraga, Vodnik in Prešeren, ki se je povzpel na višek sodobne umetnosti; dalje mladoslovenska trojica: Levstik, Stritar in Jurčič; potem Gregorčič in Aškerc in pa dr. Krek, ki je dovršil svoje življensko delo z majniško deklaracijo—za vstop v narodno državo.

In naposled ti, Ivan Cankar, d u š e v n i velikan, mož-videc, vodnik in prerok, naš slovenski genij. Danes ti postavlja tudi nova domovina tu v zelenem clevelandskem narodnem vrtu dostojen spomenik kot izraz naše brezmejne hvaležnosti in spoštovanja. Bival boš poslej tudi izven rodne domovine tu v bogatem ameriškem mestu med svojimi rodnimi brati in sestrami, ki ti bodo prinašali domačega rožmarina in slovenskih rdečih nageljnov v spomin.

Cankarjeva življenska pot je kaj skromna. Rodil se je 10. maja 1876 na Vrhniki kot sin revnega krojača. Ljudsko šolo je obiskoval v rojstnem kraju, realko v Ljubljani, visoke šole na Dunaju. Študija pa ni dovršil, ker se je popolnoma posvetil pisateljevanju. Živel je revno življenje, bil je v večnih skrbeh za vsakdanji kruh ter se preživljal z nagradami, ki jih je dobival za svoje spise. 12. novembra 1918 je kot 42-letni mož, z Bogom spravljen umrl v ljubljanski bolnici.

To je kratek njegov življenjepis, njegovo delovanje pa je prebogato.

Spisal je 32 knjig, ki so v zadnjih letih iznova izšle v Novi založbi v Ljubljani v 20 debelih zvezkih, obsegajočih o k r o g 8,000 strani. Ni to prva stvar, da je Cankar toliko napisal, da je njegova dediščina prebogata; glavno je to, da je Cankar resničen umetnik, da so njegovi spisi prava umetnina. V njih govori duša duši; nevidna bogata struja čuvstev se razliva med nami in med njim; nehote in nevede kdaj—mu sledimo, sanjamo ž njim, živimo z njegovimi junaki, govorimo z njegovim jezikom, pišemo njegov slog. In to so znaki vsake prave, resnične umetnosti. Cankar je tedaj pravi in resnični umetnik.

V našem slovstvu pomeni Cankar vrhunec pripovedništva. Ustvaril je nov pripovedni slog in kot še nihče pred njim je odkril blagoglasnost in ritem slovenskega govora. Danes ga poznajo iz prevodov razen slovanskih narodov (zlasti Čehov) tudi že Nemci, Francozi in Italijani.

Cankar pa ni ljudski pisatelj kot na primer Jurčič in drugi. Časovna razdalja je še prekratka, da bi mogli do jedra vsakega njegovega spisa. Dočim so nam drugi pisatelji kazali naš zunanji svet, razgrinja Cankar pred nami naše notranje življenje. Zato so še zdaj nekateri njegovi spisi težko razumljivi. Ako najdemo ključ do njih razumevanja, se nam odpre nov svet, novo življenje, ki je vir vse lepote in resnice. Sam govori: "Vsak hram človeškega srca ima skrite duri v drugi hram, in ta v tretji in še dalje in dalje, brez konca, iz kapelice v kapelico, iz skrivnosti v skrivnost. Zunanje življenje je le medel odsvit notranjega, ki je zaklenjeno v srca tebi in meni."

In Cankar je stopal v to notranje življenje, odpiral skrite duri v naših srcih, romal v njih iz kapelice v kapelico, iz skrivnosti v skrivnost. In je videl v tistih globinah srca, da so vsi ljudje bratje. In ta novi svet, to novo življenje, to novo lepoto in resnico naših skritih kotičkov v globinah srca je prikazoval v svojih spisih.

Cankar je bil zagovornik in glasnik ponižanih in zatiranih. Z globoko ljubeznijo je slikal izgubljene in obremenjene, ki hrepenijo k svetlobi in k sreči. Rekel jim je: "Božje kraljestvo je v vas." In so šli za njim. In še je rekel: "Luč je, in Bog je . . . in radost in življenje." In so verovali in se radovali življenja.

V Cankarjevih spisih ugledamo neštetokrat njegovo mater, ki je nosila skrb za družino s svetopisemsko vdanostjo. Nanjo je mislil, kadar je pisal o trpeči ženi, o ljubezni in veri v boljšo bodočnost, ter ji tako postavil v svojih spisih najlepši spomenik.

Svoj rojstni kraj popisuje takole: "Vrhnika, prečudni kraj! V mehkem domotožju mi zakoprni srce ob mislih nate. Pogledal sem ti v obraz kakor ljubljenemu bitju in zdaj je moje srce bolno po tebi. Od morja šumi burja in osupne ob toliki lepoti. Bela kakor nevesta se sveti na holmu sveta Trojica. Pod gozdom sedi jata golobov, tam je Vrhnika" itd., itd.

Slavospev slovenski domovini mu privre iz dna srca: "O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama. Polno perišče lepote je razsul na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obali, ter od Triglava do Gorjancev in je rekel: "Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik." In kakor je rekel, se je zgodilo. Vzrasla so nebesa pod Triglavom. In gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino Slovencem. Slovenska govorica je beseda praznika in petja. Iz zemlje zveni kakor velikonočno potrkavanje in zvezde pojo, kadar se ozro na to čudežno deželo pod seboj. Domovina moja, pozdravljena iz vsega srca!"

Svojo vero v jugoslovansko bodočnost je izrazil že v "Beli krizantemi" z besedami: "Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne. Že zlatim to zarjo, zlati jo vse moje najgloblje in najčistejše hrepenenje. Ne, ne hrepenenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Že slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi."

Verjel je v našo zmago. Leta 1913 je javno predaval v Ljubljani in rekel: "Če mislijo jugoslovanski narodi, da so si sorodni in da bi kaj lažje živeli, če bi bili združeni, naj se zgodi po njih želji, naj si v božjem imenu zgrade jugoslovansko državo. Koristen za vesoljno človeštvo je samo narod, ki je zadovoljen in ki ima pogoje in prostora, da uveljavi svojo moč. Doslej je to še utopija, sanje. Utopije pa imajo to čudno lastnost, da se po navadi uresničijo." — Zaradi tega predavanja je bil Cankar, še v Avstriji seveda, obsojen in zaprt. Toda njegove preroške besede so se uresničile: nastala je Jugoslavija, nova država, skupni dom treh jugoslovanskih bratov. Doživel je Cankar dan svobode, toda tik po proglasitvi je Slovenija pokopala svojega največjega umetnika, glasnika in preroka, ki je kazal pot v daljno bodočnost.

Jugoslovanski kulturni vrt v Clevelandu je nekaka podoba naše troedine narodne države. V tem vrtu bo danes odkrit spomenik slovenskemu geniju Ivanu Cankarju. Naš prerok, glasnik in zagovornik ponižanih in zatiranih, zbudi se v grobu in iz onostranosti reši naše še neodrešene brate in sestre tam preko.

Zato pa kliče Tvojemu spominu stara in nova slovenska domovina, ki je danes skupno zastopana pred Tvojo soho: nezvenljiva slava Tvojemu spominu!"

Hudičev kip ga je ubil

V Varšavi je živel starinar, ki je vse življenje vneto zbiral redke starine ter jih za drag denar in z velikim dobičkom tudi prodajal. Vendar je bilo njegovo zbiranje starin tako polno nenavadne vneme, da je sam pri tem največ užival. Zlasti ga je veselilo, če je kje dobil kak kipec ali sliko hudiča. Imel je zbirko najraznovrstnejših hudičev, katere je hranil za svojo zbirko in ki niso bili na prodaj. To hudičevo zbirko je mož posebno ljubeznjivo urejal. Med hudičevimi starinami se je zlasti zanimal za starine te vrste iz nordijskih dežel, kakor so tamkaj si zamišljali hudiča. Da bi bila njegova zbirka čim popolnejša, je veliko popotoval, da je svoje starine iskal in presojal na licu mesta.

Z nekega takega popotovanja je prinesel seboj domov 2 metra visoko soho hudiča, kakršno je nekdaj pred več stoletji iz lesa izrezal neznan umetnik. Kakor se je glasilo ustno izročilo, je bil ta hudič nekoč last prepovedane verske sekte, ki je hudiča po božje častila ter pred tem kipom malikovala. Oblasti so nazadnje to malikovanje hudiča izsledile ter mu napravile konec. Častilci hudiča so bili sojeni po tedanjih strogih postavah. Kip pa je nekje pozabljen obležal, dokler ga ni izvohal ta starinar ter ga kupil in prinesel domov.

Vendar mu ta kip ni prinesel sreče. Mož se je kipa silno veselil, kakor da bi bil dobil v hišo nepomljivo bogastvo. V resnici pa je kmalu nato v njegovem muzeju, kjer je kip stal, padel gospodarju na glavo in ga pri priči ubil. Kako se je to zgodilo, tega nihče ni mogel ugotoviti, ker je bil starinar v kritičnem času sam v muzeju. Dejstvo je, da so ga našli pod kipom z razbito glavo.

ONEVNE VESTI

Štrajk hotelskih uslužbencev bo poravnan

San Francisco, 27. julija. Zdi se, da bo štrajk hotelskih uslužbencev v tem mestu, ki traja že 87 dni, v kratkem poravnan. Včeraj so štrajkarji odglasovali s 1,531 glasovi proti 614, da sprejmejo ponujano mirovno pogodbo.

60 let zapora za očeta radi hčerk

Miami, Fla., 27. julija. — Cuthbert Cogbill, 38 let stari brivec, je dobil 60 let zapora, potem ko sta obe njegovi mladoletni hčerki pričali na sodniji, kako jih je oče držal v hišah sramote. Cogbill je priznal krivdo.

Italija je zgradila ogromno oklopnico

Trst, 27. julija. V navzočnosti laškega kralja in kraljice je bila včeraj spuščena v morje prva laška super oklopnica, kateri so dali ime Vittorio Veneto. Oklopnica ima 35,000 ton teže. Italija gradi še dve enaki bojni ladji in upa, da bo v kratkem imela dovolj močno bojno mornarico, da se bo lahko merila z vsako drugo evropsko državo razven Anglije.

Korakanje v Washington

Takozvana Workers Alliance si prizadeva, da vzbudi pri brezposelnih zanimanje, da bi priredili veliko korakanje v Washington, kjer bi protestirali, ker je bilo zadnje mesece mnogo tisoč WPA delavcev odpuščenih od vladnih del. Organizacija trdi, da ima 800,000 članov. Korakanje v Washington naj bi preprečilo odpustitev od vladnih del kakih 300,000 delavcev, ki delajo sedaj pri WPA projektih. V Washingtonu bodo ljudje naprosili vojaške oblasti, da jim prepustijo za bivanje šotore, katerih so se posluževali boy scouti tekom konveniije v Washingtonu. Tudi nameravajo ljudje zahtevati tekom bivanja v Washingtonu vojaško hrano od vlade.

Narodni dolg

Kot naznanja zakladniški oddelek ameriške vlade je znašal narodni dolg Zedinjenih držav 1. julija $436.39 na vsakega prebivalca v Ameriki. Dne 1. junija leta 1929 je znašal dolg le $277.23 na osebo. Najbolj se je dvignil dolg zvezne vlade, dočim so pri dolgovih državnih in mestnih vlad nastale le male spremembe.

MALI OGLASI

Soba se odda
za enega ali dva fanta. Jako čedna soba. Vprašajte na 1131 E. 60th St. (176)

Išče se stanovanje
za mladi par, tri ali štiri sobe, s kopališčem in garažo, v bližini Bonna ali Prosser Ave. Kdor ima kaj primernega, naj pusti naslov v uradu tega lista (176)

Naprodaj je
pohištvo za obednico. Za naslov vprašajte v uradu tega lista (177)

Delo išče
žena srednje starosti. Za splošna hišna dela ali za pomoč v retavraciji. Ime in naslov dobite v uradu tega lista ali pokličite HEnderson 4345. (177)

ZAHVALA

Zahvaljujeva se vsem prijateljem in znancem, ki ste naju posetili ob priliki 25-letnice poroke. Lepo se zahvaljujeva za krasna darila in obenem tudi onim, ki so pomagali pripraviti za party. Zahvaljujeva se tudi Mr. in Mrs. John Polc, ki sta dala prostor na razpolago v njiju novih prostorih na 649 E. 152d St., kjer smo se prav imenitno zabavali.

Joe in Louise Činkole,
14610 Sylvia Ave.

ZAHVALA

Srčno zahvalo sprejmite vsi najini prijatelji. Nikdar ne bova pozabila večera, katerega sva tako nepričakovano doživela, ko ste nama priredili iznenadenje ob priliki srebrne poroke (25 let) zakonskega življenja. Priredili so to naši otroci in prijatelji. Nikdar nisva pričakovala, da imava toliko prijateljev. Sprejmite vsi, ki ste nas tako počastili in tako lep dar kupili, najlepšo zahvalo. — Nikdar vas ne bova pozabila. Vse bova ohranila v srcu.

Mr. in Mrs. John Verhovnik,
5801 Prosser Ave.,
Cleveland, O.

Roža sveta

POVEST IZ DOBE TRETJE KRIŽARSKE VOJSKE

Angleški spisal: H. R. HAGGARD

Prevel: I. M.

"Vzlic temu mislim, da si ga oblečeva," je rekel Godvin, "kajti poštenje in zvestoba je borna obramba proti bodalom teh morilcev, ki ne bivajo tako zelo daleč."

"Res je to," odgovori Hasan, "na to sem docela pozabil."

Uro pozneje so ju povabili v dvorano, kamor je takoj za njima prišla Rozamunda in ž njo Masuda pa Hasan. Oblečena je bila v bogato oblačilo kakor jutrovska gospa, a draguljev, s katerimi so jo okrasili kot izvoljeno nevesto Aldžebalovo, ni več nosila. Ko je vzdignila pajčolan, sta brata opazila, da je bil obraz še vedno nekoliko bled, da pa je zopet dobila prejšnjo čvrstost in da ji je strah izginil izpred oči. Pozdravila ju je z nežnimi besedami, zahvalila najprej Godvina in za tem Wulfa za vse, kar sta storila, nato pa se je obrnila k Masudi, ki je stala poleg, in jo enako zahvalila. Nato so sedli za mizo in jedli z lahkimi srci in vidno slastjo.

Predno so končali zajutrek, je straža pri vratih oznanila, da so dospeli seli od sultana. Vstopili so v tajniških oblačilih sivolasi možje, ki jih je Hasan hitel pozdravit. Ko so sedli in se nekaj časa ž njim razgovarjali, je eden njih pokazal pismo in ga dal Hasanu; ta se je v znak spoštovanja dotaknil ž njim čela ter ga izročil Rozamundi. Zlomila je pečat in ko je videla, da je pisano arabsko, ga je podala svojemu bratrancu, rekoč:

"Ti ga prečitaj, Godvin, ki si bolj učen od mene."

In čital je pismo na glas, prevajajoč ga stavek za stavkom. Glasilo pa se je:

"Salah-ed-din, poveljnik pravovernih, svoji ljubljeni nečakinji, Roži sveta, princesinji balbeški:

"Naš služabnik emir Hasan nam je poslal poročilo, da si rešena iz rok prokletega gospoda gora, Sinana, in da si zdaj na varnem v našem mestu Emezi pod varstvom več tisoč naših vojakov, s teboj pa neka ženska po imenu Masuda in tvoja sorodnika, dva frankovska viteza, ki sta te rešila s svojo spretnostjo v orožju in s svojim pogumom. Zapovedujem ti, da prideš na naš dvor v Damasku, kakor hitro ti bo mogoče; vedi, da te vzprejmemo z vso ljubeznijo in častjo. Vabim tudi tvoja sorodnika, da te spremljata, ker sem poznal njinega očeta; iz srca rad bi pozdravil viteza, ki sta izvršila tako slavno delo, in ž njima Masudo. Ako pa je morda vsem trem ljubše, da se vrnejo v svojo deželo in med svoje ljudstvo, jim je svobodno to storiti.

Hiti, nečakinja moja, gospica Roža sveta, hiti, kajti moj duh te išče in moje oči hrepene po tebi. V imenu Alahovem, pozdrav!"

"Sedaj si slišal," reče Rozamunda, ko je Godvin prečital pismo. "Bratranca, kaj ukrenita?"

"S teboj pojdeva," odgovori Wulf, Godvin pa prikima.

"In ti, Masuda?"

"Jaz, gospica? O, tudi jaz pojdem, kajti če bi se morala vrniti tja," in pokazala je proti goram, "me čaka pozdrav, kakršnega si ne želim."

"Ali čuješ njene besede, princ Hasan?" je dejala Rozamunda.

"Drugih nisem pričakoval; samo eno mi morata obljubiti, viteza, to je namreč celo sredi moje vojske potrebno od mož, ki znata poleti kakor ptice iz masijafske trdnjave in izpred noža morivcev, ki imata najbrzejše konje v celi Siriji, ki nosita tudi dvojno breme," in pomenljivo ju je pogledal.

"In to je, da na tem potu ne poskusita ubežati s princezinjo, ki sta ji sledila od onstran morja, da bi jo rešila iz Saladinovih rok."

Godvin je izvlekel izpod tunike križ, ki mu ga je zapustila Rozamunda v dvorani na steepskem gradu in rekel: "Pri tem svetem znamenju prisegam, da med potovanjem v Damask ne poskusim odvesti Rozamunde."

"Jaz isto prisežem pri svojem meču," pristavi Wulf ter položi roko na srebrni ročaj velikega meča, ki so ga že predniki nosili.

"To je varščina, ki mi je ljubša," reče Hasan ter se nasmeje, "in verujta mi, viteza, vajina beseda v istini zadostuje." Nato se je ozrl na Masudo in še vedno smeje nadaljeval: "He, ni potrebno, za ženske, ki so tam gori bivale, nima prisega pomena. Gospica, zadovoljiti se moramo, da te bomo čuvali, ko te je naš gospod povabil v svoje mesto; dasi si lepa in vrla, povem odprto, da bi jaz ne storil kaj takega."

Nato se je obrnil k tajnikom, Godvin pa, ki je imel svoje oči povsod, je opazil Masudo, kako ga je sumljivo pogledala.

Še tisti popoldan so odjezdili v Damask. Bila jih je cela vojska konjenikov. V sredi so pod varstvom tisoč sulic nosili Rozamundo v nosilnici. Pred njo je jezdil Hasan s svojo rmeno oblečeno telesno stražo, ob njeni strani Masuda, za njo pa — vzlic vsem poškodbam se Wulf ni dal nositi — brata na zalih, brzonogih konjičkih. Za njima sta korakala Plam in Dim, ki so ju vodili sužnji; bila sta že malone dobra, le nekam trdo sta stopala; za njimi pa čete Saracencov s turbani na glavi. Skozi odgrnjene zavese svoje nasilnice je Rozamunda namignila bratoma, ki sta prihitela k nji.

"Glejta," je rekla ter pokazala z roko.

Ozrla sta se v označeno smer ter ugledala v veliki daljavi gore, ki jim je zahajajoče solnce zlatilo vrhove, z nepremagljivim mestom ter utrdbo Masijaf, pod njimi pa gorske obronke, po katerih so jezdili in divjali v borbi na življenje in smrt. Mnogo bližje se je svetlikala reka, ob kateri je ležalo mesto Emeza. Po celem mestnem ozidju so štrlele sulice, na vsaki pa črna pika — glava morivca, nad stolpi pa je vihrala zlata Saladinova zastava v večernem vetru. Ko se je Rozamunda spomnila vsega, kar je pretrpela v onem strašnem bivališču satanovih oboževancev, se je zdrznila od groze.

"Gori kakor mesto v peklu," je rekla, strmeč proti Masijafu, ki ga je obdajala rujavkasta večerna svetloba.

Tisti večer so šatorili v puščavi, drugo jutro pa so spremljani od beduinskih rodov na kamelah odrinili dalje. Drugo noč so prenočevali v starodavni trdnjavi Balbek, kjer jim je vojaštvo in ljudstvo, opozorjeno od brzoselov na dostojanstvo in naslov Rozamundin, prišlo iz mesta naproti, da se ji poklonijo kot svoji vladarici.

Rozamunda je zapustila nosilnico, zajezdila krasnega konja, ki so ga ji poslali v dar ter jim jezdila naproti; poleg nje sta jezdila brata, ki sta zopet zajahala Dima in Plama, zadaj pa straža Saladinovih vojakov. Možje slovesnih obrazov in s turbanom na glavi so ji prinesli ključe mestnih vrat na blazini, pevci in vojaki so stopali pred njo, na tisoče broječe množice mestnih prebivalcev pa so polnile ozidje in hitele ž njo dalje.

V slavnostnem sprevodu je jezdila skozi odprta vrata v mesto mimo visokih stebrov, templjev v razvalinah, kjer so nekdaj častili poganske bogove, skozi dvore in hrame v trdnjavo sredi vrtov, ki je bila v prejšnjih dobah Akropolis sedaj pozabljenih rimskih cesarjev.

Tukaj je Rozamunda v portiku obrnila konja in sprejemala pozdrave. Ko sta jo brata motrila, kako dostojanstveno sedi na velikem belcu in žarečih oči pregleduje vpijočo, klanjajočo se množico, princ Hasan ob njeni strani, za njo pa cela vojska, se jima je zdelo, da nihče tistih, ki so hodili po tej poti pred njo, ne bi bil videti večji ali slavnejsi kot to angleško dekle, ki jo je usoda naenkrat tako visoko povzdignila. Po krvi in naravi je bila v resnici primerna za kraljico. A Rozamundi je ponos izginil iz obraza in oči so se ji povesile.

"Kaj pa premišljaš?" jo vpraša Godvin.

"Da bi bila že rada doma na Angleškem sredi poletnega polja, kajti oni, ki visoko lete nizko obsede. Princ Hasan, zahvali v mojem imenu častnike in ljudstvo. Rada bi počivala."

Tako je Rozamunda prvikrat in zadnjikrat videla svoj stari fevd Balbek, kjer je nekdaj vladal njen praded veliki Ajub.

Tisto noč je bilo izredno slavlje v tem mestu. Balbek je počastil svojo vladarico, ljubljeno nečakinjo mogočnega Saladina nad vse slovesno. Nekaj pač jih je vendar bilo, ki so godrnjali, češ, da nova vladarica ne prinese sreče sultanu in njegovemu mestu, ker ni čiste Ajubove krvi in je češčilka križa; vendar celo ti so slavili njeno lepoto in kraljevski nastop. Tudi brata so proslavljali, dasi sta bila nevernika in pripovest, kako je Wulf premagal izdajalskega viteza na ozkem mostu in kako je odpeljal svojo sorodnico iz strahovite masijafske trdnjave, je šla od ust do ust.

Ob zoru naslednjega dne so po naročilu sultanovem zapustili Balbek; spremljali so jih močni oddelki vojske in mnogobrojni mestni odličnjaki. Popoldne so se ustavili na višavah, s katerih se jim je nudil krasen razgled na mesto Damask, nevesto zemlje, sredi sedmero rek in obdano okrog in okrog z vrtovi, eno najlepših in morda najstarodavnejših mest na svetu. Odjezdilli so na rodovitno ravnino in ko se je znočilo, so jih peljali skozi mestna vrata; vojaki so se ustavili in utaborili zunaj mestnega zidovja.

Počasi so jezdili po ozkih ulicah ob rumenih hišah z ravnimi strehami, gledali so pisane mnotice ,ki so jih opazovale, občudovali so veličastna poslopja, mošeje s kupolami in vitke minarete, ki so se dvigale proti nebu. Prišli so do odprtega prostora, ki je bil obsajen kakor kak vrt, za njim pa je stal velik, slikovit grad, o katerem jim je Hasan povedal, da je Saladinova palača.. Na dvorišču so se ločili; dostojanstveniki so odpeljali Rozamundo s seboj, brata pa v sobane, ki so bile zanju pripravljene, tu so ju kopali in jima postregli z večerjo.

Komaj sta povečerjala, je prišel Hasan in jima velel iti z njim. Po dolgih hodnikih in čez razna dvorišča so dospeli do zastraženih vrat, kjer so vojaki zahtevali, da morata oddati meča in bodala.

"Ni treba," je rekel Hasan in dovolili so jima vstop v majhno sobano z visokim obokom, ki so jo razsvitljevale srebrne svetilke; bila je tlakana z marmornatimi kockami, pokrita z bogatimi preprogami in opremljena z blazinastimi sedeži.

Na dano Hasanovo znamenje sta brata obstala sredi te sobane in se začudeno ozirala okrog sebe. Kraj je bil prazen in zelo tihoten; strah ju je prevzel — sama nista vedela, zakaj. Razgrnile pa so se zavese na nasprotni strani in vstopil je človek s turbanom na glavi, v temnem oblačilu, stal je nekaj časa v senci in ju motril izpod svetilk.

Mož ni bil posebno velik, bolj drobnega života ,a bil je dostojanstven. Stopivši naprej je dvignil glavo in brata sta opazila, da mu je bil obraz nežen in finih potez, z gosto brado, izpod širokega čela pa so se mu svetile zamišljene, a vendar presunljive rujavkaste oči. Princ Hasan je pal na kolena in se s čelom dotaknil marmornatih tal; iz tega sta brata spoznala, da stojita pred mogočnim vladarjem Saladinom in sta ga pozdravila po zapadnem običaju. Sultan namigne Hasanu, da vstane, rekoč:

"Kakor vidim, zaupaš tema vitezema, emir," in pokazal je na njuna velika meča."

"Sir, zaupam jima kakor samemu sebi. Vrla, čestita moža sta, dasi sta nevernika."

(Dalje prihodnjič)

———o———

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Hi-Test
LYON DAIRY
SLOVENSKA MLEKARNA
Jos. Glavan, lastnik
1166 EAST 60th STREET
HEnderson 5832
Se toplo priporoča gospodinjam za vse mlekarske izdelke

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Preostalo je še
nekaj izvodov poezij
IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
zložil in izdal
IVAN ZUPAN
urednik "Glasila K. S. K. J."
6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO
Cena $1.00 s poštnino vred.
• Naročite jih sedaj, dokler zaloga ne poide!

WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI
GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING
Popravljalni deli za vseh vrst boilerje in furnace
DO 3 LETA ZA PLAČANJE
Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru
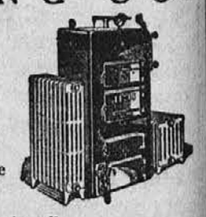
Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik
715 East 103rd Street GLenville 9218
Vabijo se tudi naročniki izven mesta

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena in stane samo: $ 2.00
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. – Cleveland, O.

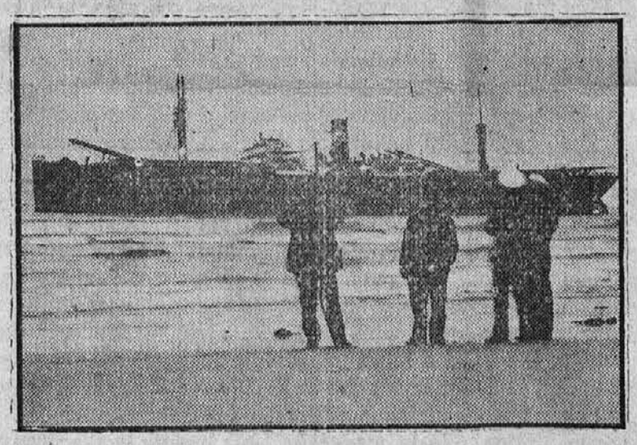

50 milj južno od San Francisca je v megli nasedel na obrežju tovorni parnik West Mahwah... Posadka 45 mož je bila rešena.

Farmarji v Kansasu na takle način uničujejo kobilice. Dvanajst čevljev ploh vlečeta po polju konja. Ko pride ploh do kobilic, hočejo te skočiti preko in zadenejo v desko, ki je postavljena počez. Nato popadejo v prostor spodaj, kjer je zastrupljena tekočina in poginejo.

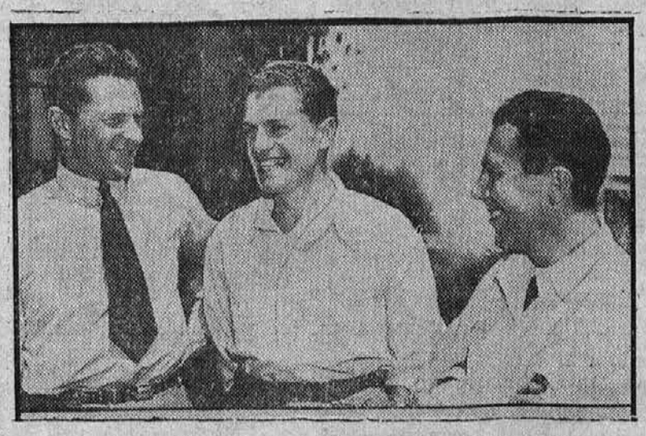

To so drugi ruski zrakoplovci, ki so leteli iz Moskve, preko severnega tečaja v Kalifornijo, razdalja 6668 milj. Njih imena so: Gromoff, Jumašeff in Danilin. Leteli so brez prestanka 62 ur in 17 minut.

STERLING COATS AND SUITS AND FUR COATS
Ker se vse blago draži, zato vam svetujem, da si izberete fino, čisto volneno "STERLING" suknjo ali FUR COAT najnovejše 1937-1938 mode, prej ko mogoče, DIREKTNO IZ TOVARNE in to po vedno nižjih cenah kakor kje drugje.
Izberite vašo suknjo sedaj, plačajte nekoliko kadar jo izberete in drugo enkrat oktobra ali novembra meseca (Will Call).
Prosim, oglasite se, ali me pokličite, da vas peljem naravnost v tovarno, kjer si lahko izberete fino in trpežno suknjo po vaši volji in ceni. — Za pošteno in točno postrežbo se vam priporočam
BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd. Tel. ENdicott 3426

Zaupanje
★ ★ ★

MODRI TRGOVCI POKAŽEJO SVOJE ZAUPANJE V NAKUPOVALNO MOČ SLOVENSKEGA NARODA V CLEVELANDU S TEM, DA OGLAŠAJO V
★ ★ ★
Ameriški Domovini
najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu
•
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628